

Blagajeva učna pot je zaživela

V petek, 25.10. 2024, so tik pred krompirjevimi počitnicami učenci predmetne stopnje OŠ Polhov Gradec imeli povsem drugačen pouk. Namesto v šolskih klopih so dan preživali v učilnici na prostem. V sklopu tehničnega dne so raziskovali eksperimente novo vzpostavljene Blagajeve učne poti in spoznavali izbrane vsebine iz fizike, tehnike, astronomije, telekomunikacij, glasbe in zgodovine.

Blagajeva učna pot, ki krožno poteka skozi slikovito pokrajino Polhovega Gradca, združuje naravo, znanost in tehniko ter učencem, domačinom in drugim obiskovalcem ponuja edinstveno izkušnjo. Projekt, ki ga je zasnoval Marko Jankovec, je prejel široko podporo v kraju, občina Dobrova-Polhov Gradec pa ga je finančno omogočila prek mehanizma participativnega proračuna.

Tehniški dan so učenci začeli v šolski avli s predavanjem o razvoju in pomenu znanosti, nato pa so se učenci predmetne stopnje, podprti z malico, v spremstvu učiteljev podali na pot.

Prva postaja Blagajeve učne poti je pred Osnovno šolo Polhov Gradec, kjer najdemo sončno uro, izdelano posebej za to zemljepisno lokacijo in kaže sončev čas na 5 minut natančno. Od ure se napotimo za telovadnico, kjer se nad polkrožnim teatrom nahaja sonce, kot se spodobi napajano s sončno celico, ki predstavlja center sončnega sistema. Po poti si sledijo planeti našega osončja. Vsak planet je predstavljen z informativno tablo, ki obiskovalcu poda osnovne informacije in prenekatero zanimivost o planetu. Table si sledijo v razdaljah, ki predstavljajo dejansko povprečno oddaljenost od sonca, seveda v merilu glede na velikost našega Sonca-lučke z začetka poti.

Prvi štirje planeti, Merkur, Venera, Zemlja in Mars, si od Sonca sledijo ob šolskem igrišču, nato pa pot zavije mimo mrliške vežice proti cerkvi, kjer nas pričaka Jupiter. Od tod zavijemo ostro levo po cesti proti Lovrencu mimo Saturna do Urana na križišču. Tam nas njegova gravitacija potegne na desno proti graščini z Neptunovim vodnjakom, kjer se nahaja kdo drug kot planet Neptun.

Ob graščini pa nas čaka tudi pravi tribok, srednjeveško oblegovalno orožje. Naš tribok je delujoča maketa, s katero morda res ne bi mogli pregnati barbarskih plemen ali porušiti zidu graščine, lahko pa z njim zelo dobro demonstriramo večino osnov Newtonove fizike, od energij, sil in navora vzvoda, pa preko kroženja vse do poševnega meta. Zaradi zagotavljanja splošne varnosti ga odklenemo le ob vodenih demonstracijah.

Levo od vhoda graščine za vedno odklenjenimi železnimi vrati nas čaka nov eksperiment: preizkusimo lahko cevni telefon. Omenjeni telefon so včasih za komunikacijo uporabljali npr. na velikih ladjah, mi pa lahko z njim demonstriramo usmerjen prenos zvoka po umetelno zavitih ceveh.

Pot nadaljujemo po cesti od graščine proti avtobusni postaji. Najprej nas čaka predstavitev planeta Pluton, še pred nekaj leti polnopravnega planeta našega osončja. Ko se seznanimo s pritlikavimi planeti, prečkamo glavno cesto, kjer je ob potki mimo postaje postavljena Newtonova zibelka. Ta prikazuje vse bistvene elemente Newtonove teorije, ki je slabih 230 let veljala za najpopolnejšo fizikalno teorijo, in v začetku 20. stoletja so takratni fiziki menili, da je v fiziki že vse odkrito in da se nima več smisla boriti za drobtinice. Kako močno so se motili, jim je dokazal slavni Einstein s splošno teorijo relativnosti.

Zadnji del poti vodi čez Polhkovo razgledišče, kjer je pod vrhom postavljena lesena klopca s »kamenčkovi zvončki«. Tu si lahko odpočijemo ob prijetnem zvoku drobnih kamenčkov, ki zadevajo ob stotine jeklenih žebličkov. Nadebudni matematiki pa bodo po obliki kupčka kamenčkov pod klopco lahko spoznali praktične posledice »centralno limitnega teorema«. Od tam ni več daleč nazaj do šolskega dvorišča, kjer se pot zaključi - ali pa znova začne.

Nastji Mihovec in mnogim učenkam in učencem, ki so bili pripravljeni sodelovati pri oblikovanju Blagajeve učne poti.

S projektom učilnice na prostem in Blagajeve učne poti želimo učencem ponuditi iztočnice za seminarske in raziskovalne naloge ter jim omogočiti, da tehnične vsebine doživijo izven klasične učilnice. Čeprav je Blagajeva učna pot že pridobila podporo in pozornost, se tukaj ne bomo ustavili. S podporo šole, lokalne skupnosti in zagnanih krajanov bomo še naprej razvijali in nadgrajevali projekt. Imamo mnogo svežih idej, ki jih bomo udejanjili v novih eksperimentih in z njimi tematsko obogatili učno pot.

Želimo, da pot ostane živa in dinamična učilnica, ki bo nagovarjala učence, družine in posameznike ter jih navdihovala za raziskovanje in pridobivanje novih znanj.

Skupina KoKOŠ - Komunikacija za Kakovostno Osnovno Šolo

